

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: B 6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Financování pomocí úvěru – modelový případ

Vedoucí bakalářské práce

Ing. Liběna Kantnerová

Autor

Eliška Mišáková

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Eliška MIŠÁKOVÁ**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Název tématu: **Financování pomocí úvěru - modelový případ**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:
Cílem práce je posouzení podniku z pohledu úvěryschopnosti a následná nabídka úvěrových produktů.

Osnova:

1. Nabídka platebního styku (indikativní nabídka)
2. Posouzení finančního zdraví firmy
3. Nabídka provozního financování (kontokorent, revolvingový úvěr), dlouhodobých zdrojů (účelové úvěry), eliminace kurzových rizik
4. Finanční analýza dlužníka:
 - nefinanční - činnost podnikání, vlastnická struktura, odběratelsko-dodavatelské vztahy, postavení na trhu daného segmentu, konkurence
 - finanční - rozbor finanční struktury (zhodnocení majetku a zdrojů financování dle rozvahy klienta), finanční výsledky (dle výkazů zisků a ztrát) - vývoj tržeb, nákladů, schopnost tvořit zisk ze své hlavní činnosti, konečný HV
 - očekávaný vývoj na základě plánovaných čísel
 - projekce cash-flow se zaměřením na schopnost splácet dlouhodobé úvěry
5. Závěr.

Rozsah grafických prací: **30 - 40 stran**
Rozsah pracovní zprávy: **tištěná**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury:
POLIDAR V.: Management bank a bankovních obchodů, Ekopress, Praha 1995
POLOUČEK S. a kol.: Bankovníctví, C.H.Beck, Praha 2006
DVOŘÁK P.: Bankovníctví pro bankéře a klienty, Linde, 2008
MEJTRÍK M., PEČENÁ M., TEPLÝ P.: Základní principy bankovníctví, Karolinum, 2008
Internetové zdroje

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Liběna Kantnerová**
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: **5. března 2009**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2010**

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

prof. Ing. František Štífeleček, CSc., Dr.h.c.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 5. března 2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, v souladu s §47 b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, že souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích 14.5.2010

.....

Poděkování vedoucímu práce

Chtěla bych poděkovat Ing. Liběně Kantnerové za cenné připomínky a odporné rady, kterými přispěla ke vzniku této bakalářské práce.

.....

Obsah

Úvod	3
Metodika	4
1. Peníze	6
1.1.DEFINICE PENĚŽ.....	6
1.2.FUNKCE PENĚŽ.....	6
1.3.PODOBY PENĚŽ	6
2. Banka	7
2.1.VYMEZENÍ BANKY	7
2.2.BANKOVNÍ PROSTŘEDÍ.....	8
2.3.ZÁKLADNÍ FUNKCE BANKY	8
2.4.BANKOVNÍ SOUSTAVA	9
2.5.BANKOVNÍ SYSTÉM V ČESKÉ REPUBLICE	9
3. Úvěrová politika.....	10
3.1.DEFINICE ÚVĚRU.....	10
3.2.VÝZNAM ÚVĚRU PRO BANKU	11
3.3.ZÁKLADNÍ POJMY SPOJENÉ S ÚVĚROVOU ČINNOSTÍ BANK.....	11
3.3.MAKROEKONOMICKÁ FUNKCE ÚVĚRU	12
3.4.MIKROEKONOMICKÉ FUNKCE ÚVĚRU.....	12
4. Hlavní zásady úvěrových obchodů.....	13
4.1.BEZPEČNOST.....	13
4.2.LIKVIDITA.....	13
4.3.RENTABILITA	13
4.4.ÚVĚROVÉ RIZIKO	14
5. Základní členění úvěrů.....	15
6. Vybrané bankovní úvěry	19
7. Základy poskytování a splácení úvěru.....	22
7.1.POSKYTOVÁNÍ KOMERČNÍCH BANKOVNÍCH ÚVĚRŮ	22
7.2.SPLÁCENÍ KOMERČNÍCH BANKOVNÍCH ÚVĚRŮ	23
7.3.ÚROKOVÁ SAZBA.....	25
7.4.ÚROK.....	25
7.5.ÚROČENÍ.....	26
8. Uzavření úvěrové smlouvy a poskytnutí úvěru.....	27
8.1.ÚVĚROVÁ SMLOUVA	28
9. Fáze úvěrového procesu	29

9.1. ROZHOVOR S KLIEMEM	29
9.2. VŠEOBECNÉ INFORMACE.....	30
9.3. FINANČNÍ INFORMACE - ANALÝZA FINANČNÍCH VÝKAZŮ	30
9.4. HODNOCENÍ BONITY KLIEMTA.....	34
9.5. FINANČNÍ UKAZATELE	34
9.6. NEFINANČNÍ INFORMACE.....	37
9.7. NÁVRH ÚVĚRŮ	37
9.8. ZAJIŠTĚNÍ ÚVĚRU.....	37
9.9. POSOUZENÍ ŽÁDOSTI.....	38
9.10. ROZHODNUTÍ	38
9.11. MONITOROVÁNÍ.....	38
10. Modelový případ	39
10.1. SEZNÁMENÍ S KLIEMEM	39
10.2. NÁVRH ÚVĚRU	39
10.3. NEFINANČNÍ INFORMACE	41
10.4. FINANČNÍ INFORMACE	41
10.5. PROJEKCE CASH FLOW DLOUHODOBÝCH ZDROJŮ	42
10.6. SWOT ANALÝZA	44
10.7. ROZHODNUTÍ	45
10.8. MONITOROVÁNÍ	45
Závěr	46
Summary.....	47
Seznam použité literatury	49
Seznam tabulek	50
Seznam příloh.....	51

Úvod

Zadluženost českých domácností v posledních letech rapidně vzrostla. Naproti tomu došlo v minulém roce ke snížení zadluženosti českých podniků, což bylo ovlivněno ekonomickou krizí. Nepříznivý hospodářský vývoj se projevuje i ve zpomalování růstu finančních investic a celkového financování nefinančních podniků a domácností, který dosáhl svého vrcholu ve čtvrtém čtvrtletí roku 2008. Většina finančních prostředků, které jsou poskytovány veřejnosti, pochází z bankovního sektoru. Na konci roku 2009 tato částka, dle Českého statistického úřadu, činila 939,6 miliardy Kč. Tyto finanční prostředky banky poskytly zejména prostřednictvím úvěrů a půjček.

Služby poskytované bankami a jim podobnými institucemi využíváme dnes a denně. Způsoby využití jsou samozřejmě široké, diverzifikované podle několika hlavních služeb, závislé na jednotlivých bankovních institucích.

Nejrozšířenějším produktem, který je poskytován každou bankou, je zřízení bankovního účtu, se kterým je často spojeno vlastnictví platební karty. Zřízení účtu u konkrétní banky je také podmínkou k získání úvěru.

Dalšími produkty, které jsou poskytovány bankovním sektorem, a které jsou využitelné pro většinu obyvatelstva, jsou již zmiňované úvěry a půjčky. Tématem úvěrů se v první části této práce budu zabývat podrobně. V dnešní době jsou nejvyužívanějšími produkty tzv. hypoteční úvěry, které tvoří více než $\frac{3}{4}$ celkového dluhu bankovního sektoru.

V současné době můžeme sledovat, že podmínky pro poskytování úvěrů se změnilly. Banky se potýkají s problémem úbytku zájemců o úvěry. Tento problém je způsoben obavami veřejnosti o své finanční zázemí a strach z případného nadměrného zadlužení a následného krachu. Stále hrozící riziko ztráty zaměstnání nebo snížení příjmu nutí potencionální žadatele k opatrnosti. Z toho důvodu došlo k poklesu úrokových sazeb. Tímto krokem se banky snaží nalákat nové klienty z oblasti domácností a podnikatelských subjektů.

Ve druhé části práce se zaměřím na úvěrový proces, jehož prostřednictvím je podnikatelský subjekt analyzován. Výsledkem úvěrového procesu je celkové vyhodnocení a posouzení, zda je podnik vhodný pro poskytnutí určitého úvěrového produktu.

Metodika

V průběhu této práce bylo použito několik metodických postupů. V prvotní fázi bylo nejdůležitější vybrat správné literární a internetové zdroje. Tyto zdroje jsem získala pomocí služeb různých knihoven a věrohodných aktuálních internetových stránek. Po shromáždění dostatečného množství podstatných informací následoval proces analyzování daných textů a výběr toho nejdůležitějšího. To probíhalo ve dvou fázích, nejprve bylo nutné prostřednictvím rychlého informativního čtení vybrat nejdůležitější kapitoly, které by se v mé práci měly objevit. Následoval výběr konkrétních informací, které jsou důležité pro dané téma. Tyto informace jsem analyzovala a nakonec zaznamenala v požadované formě.

Ve druhé části práce bude hlavním úkolem vybrat vhodný podnikatelský subjekt, na kterém lze demonstrovat praktický příklad. Budu vybírat z podnikatelských subjektů, které obchodují zejména v jižních Čechách a jejichž působnost na trhu je dlouhodobá s bohatou historií, ze které je možné vyčíst co nejvíce potřebných informací. Dalším kritériem při výběru podniku je možnost dopředu odhadnout, zda vybraný podnik bude vyhovujícím pro poskytnutí bankovního úvěru. V opačném případě by sice došlo k prezentaci úvěrového procesu, ale v poslední fázi by zde nebyla možnost nabídnutí konkrétního úvěrového produktu, což by mělo za následek nesplnění jednoho z hlavních cílů této práce. Po výběru správného podniku nastane fáze zjišťování finančních a nefinančních informací nutných pro posouzení úvěruschopnosti klienta. Tato data budou získána zejména prostřednictvím internetových zdrojů. Po shromáždění dat následuje analýza daného podniku. Předmětem analýzy ovšem nebude detailní úvěrová analýza vývoje hospodářské a finanční situace klienta dle rozboru finančních výkazů. Zaměřím se pouze na zhodnocení vývoje dle finančních a dostupných nefinančních

ukazatelů. Úvěrový proces bude představen v několika fázích. Nicméně modelový případ bude zaměřen především na cash-flow klienta a jeho schopnost splácet požadovaný úvěr.

V závěru mé práce bude nezbytné shrnout veškeré informace, které jsou zde prezentovány, a z těchto dat vytvořit konečné shrnutí.

Cíl práce

Cílem práce je představit úvěrovou problematiku nejprve komplexně. Vymezit základní pojmy a skutečnosti, které jsou s úvěry spjaty. Dalším cílem je transparentně prezentovat průběh úvěrového procesu, jaká jsou hlavní kritéria, podle kterých se zaměstnanec banky rozhoduje. Posledním cílem je prezentovat analytické metody pro hodnocení klienta.

1. PENÍZE

1.1. Definice peněz

a) Teoretická definice peněz

Peníze jsou aktivum, jež je všeobecně zúčastněnými subjekty přijímáno a používáno při placení zboží a služeb či při splácení dluhu. [4]

b) Empirická definice peněz

Definice je spjata s potřebou predikce ekonomických veličin, jejichž vývoj je množstvím peněz ovlivněn (např. inflace). Toto friedmanovské pojetí rozlišuje peníze na monetární peníze a peníze v oběhu. Empirická definice se týká měnových agregátů a peněz z makroekonomického hlediska. [4]

Peníze se staly nedílnou součástí života každého člověka a často se stává, že neuvažujeme nad tím, čím vlastně peníze jsou. Přesto je důležité odpovědět si na otázku, co pro nás peníze znamenají, k pochopení fungování ekonomického systému. Znamé tvrzení že „o peníze jde vždy až v první řadě“, potvrzuje jen tu skutečnost, že peníze významnou mírou ovlivňují rozhodování a chování každého člověka.

1.2. Funkce peněz

Peníze plní tři základní funkce:

- prostředek směny – peníze nám umožňují platit za zboží a služby, hradit dluhy;
- zúčtovací jednotka – v penězích se vyjadřují ceny zboží, služeb, kapitálu, práce;
- uchovatel hodnoty – peníze představují zásobu kupní síly v čase a vystupují jako jedna ze složek bohatství každého subjektu. [6]

1.3. Podoby peněz

V dnešní době jsou peníze představovány ve dvou základních formách:

- a) *Hotovostní peníze* – bankovky a drobné mince z obecných kovů emitované výlučně centrální bankou, převedením do banky je lze bezproblémově konvertovat na bezhotovostní peníze a naopak;

- b) *Bezhotovostní peníze* – mají podobu depozita na viděnou, (tj. vklady v bankách, které lze kdykoliv vyzvednout – běžné účty) nebo v podobě termínovaných depozit (tj. vklady na určitou dobu).

2. BANKA

Nyní je nutné se zaměřit na činnost bank, zejména z toho důvodu, že v tomto případě bude úvěr poskytován právě bankovní institucí.

2.1. Vymezení banky

a) Obecná definice

Nejčastěji jsou banky charakterizovány jako druh finančního zprostředkovatele, jehož hlavní činností je zprostředkování pohybu finančních prostředků mezi jednotlivými ekonomickými subjekty. Toto zprostředkování je založeno zejména na tom, že banky přijímají vklady a z nich na vlastní účet poskytují úvěry. [1]

b) Definice podle směrnice Evropské unie

Směrnice Evropské unie 2006/48/EC definuje pojem *úvěrová instituce* jako:

- Podnik, jehož činnost spočívá v přijímání vkladů nebo jiných splatných prostředků od veřejnosti a poskytování úvěrů na vlastní účet;
- Instituce elektronických peněz ve smyslu směrnice 2006/46/EC. [4]

c) Definice podle zákona

Podle zákona č. 21/1992 Sb. o bankách, je banka právnická osoba se sídlem v ČR, založená jako a.s., která přijímá vklady od veřejnosti, poskytuje úvěry a je k výkonu těchto činností vybavena povolením (licencí) od České národní banky. [4]

d) Ekonomické vymezení banky

Ekonomicky je banka charakterizována zejména podle náplně činnosti. Banka je instituce, která obchoduje a provádí operace s penězi. [10]

Banky současně patří mezi instituce, které musejí dodržovat, v řadě případů velmi přísná, pravidla činnosti daná bankovními zákony a dalšími právními akty. Z tohoto důvodu je ekonomické vymezení nedostatečné, neboť obchodovat a provádět operace s penězi mohou i jiné instituce, například pošty, pojišťovny, investiční a podílové fondy, finanční společnosti, penzijní fondy apod. [10]

e) **Právní vymezení banky**

Toto vymezení může být u jednotlivých zemí rozlišné. Obecně však platí, že banka je instituce s bankovní licencí. [6]

Bankovní licence představuje právo působit jako banka, především provádět bankovní operace a nabízet bankovní služby. Současně vyjadřuje právo a v některých zemích i povinnost mít v názvu označení banka.

2.2. Bankovní prostředí

Prostředí pro činnost bank je zásadním způsobem vymezeno zákonem o bankách, který stanoví podmínky pro vznik banky a její činnost, postupy a možnosti České národní banky při řešení problémů vzniklých v bankách včetně jejího zániku. Je zde upraven i systém pojištění vkladů. Bankovní prostředí je dále významným způsobem určováno opatřeními České národní banky, v němž jsou konkretizovány některé podmínky pro činnost bank, které jsou obecně stanoveny v zákoně o bankách.

2.3. Základní funkce banky

a) **Finanční zprostředkování**

Banky tuto činnost provádějí na ziskovém principu, tzn. že hlavní snahou je zisk volných peněžních prostředků prostřednictvím vkladů, které je nezbytné co nejefektivněji umístit v podobě úvěrů tam, kde budou nejlépe zhodnoceny při dodržení principů obezřetného podnikání.

b) **Zprostředkování bezhotovostního platebního styku**

Tuto činnost banky zajišťují prostřednictvím vedení účtů svých klientů. Formou přeúčtování z účtu na účet umožňují provádět klientům transakce bez potřeby převodu hotovostních peněz. Tím se snižují rizika spojená s hotovostními platbami a zároveň se celý proces zjednodušuje a zrychluje.

c) **Emise bezhotovostních peněz**

Emise bezhotovostních peněz zapsaných na bankovních účtech klientů mohou provádět všechny banky na rozdíl od emise hotovostních peněz, které mají právo emitovat výhradně centrální banky.

2.4. Bankovní soustava

Základní typy bankovní soustavy jsou:

a) Jednostupňová bankovní soustava

Podstatou této soustavy je, že nedochází k oddělení centrálního bankovníctví a komerčního bankovníctví v nejširším slova smyslu. S výskytem tohoto systému se setkáváme zejména v počátečním rozvoji bankovníctví, dále v zemích s centrálně plánovanou ekonomikou, a také v teorii svobodného bankovníctví, jejíž zastánci doporučují zrušení centrálního bankovníctví.

b) Dvoustupňová bankovní soustava

V této soustavě je centrální banka vymezena jako samostatná instituce, která je pověřena speciálně definovanými úkoly k jejichž zabezpečení má k dispozici zákonné nástroje a jejichž prostřednictvím může ovlivňovat chování ostatních bank.

c) Model Univerzální bankovní soustavy

Pro tento model je charakteristické, že veškeré banky mohou provádět jak komerční tak investiční bankovníctví. [11]

d) Model striktně oddělené bankovní soustavy

V tomto modelu je striktně odděleno komerční bankovníctví od investičního bankovníctví. Ve zkratce je možno tento model definovat tak, že komerční banky neposkytují služby investičního bankovníctví a naopak.

e) Model smíšené bankovní soustavy

Tento model je kombinací univerzálního a odděleného modelu. Charakteristické pro tento model je, že banka má možnost provádět pouze komerční bankovníctví.

2.5. Bankovní systém v České Republice

Současný bankovní systém je možné charakterizovat jako dvoustupňový systém univerzálního bankovníctví doplněný specializovanými bankami. Dále se zde objevují spořitelny a úvěrní družstva, které však legislativně do dvoustupňového bankovního systému nepatří. [11]

3. Úvěrová politika

3.1. Definice úvěru

Dejme tomu, že určitý ekonomický subjekt potřebuje pro uskutečnění svého záměru peníze, které nemá v daném okamžiku k dispozici. Jiný ekonomický subjekt může vlastnit potřebnou částku, avšak nemusí mít předem pevný záměr, jak s touto částkou naložit. Tento subjekt má tedy k dispozici volné peněžní prostředky. Subjekt s volnými peněžními prostředky je může nabídnout subjektu, který chce realizovat své záměry, ale nemá k dispozici peníze. V takovém případě hovoříme o úvěru. Prvnímu subjektu, který nabízí své volné peněžní prostředky, říkáme věřitel. Druhý subjekt, který tyto peněžní prostředky přijímá, je nazýván dlužníkem. Zapůjčené částce říkáme jistina. V předem sjednané lhůtě musí být jistina dlužníkem navrácena věřiteli, kterému musí být navíc zaplácena peněžitá prémie – úrok. [5]

Jedná se tedy o situaci, ve které dochází k řešení rozporu mezi přebytkem na jedné straně a nedostatkem peněžních prostředků na straně druhé. V tržní ekonomice tyto rozpory nevznikají jen na trhu práce a kapitálu, ale i na trhu zboží a pracovní síly. [5]

Úvěr není prostředkem pouze finančního trhu, kde se obchoduje s penězi, ale i dalších trhů, zejména trhu zbožového. Dočasné přebytky prostředků mohou vznikat ve zboží i v penězích. Vznik relativních přebytků ve zboží nebo v penězích tvoří základ pro vznik dvou nejvýznamnějších druhů úvěrů: úvěrů zbožových a peněžních.

Úvěrové obchody mají na rozdíl od běžných obchodů řadu specifických vlastností, které ovlivňují charakter i způsob realizace. Jedná se o obchody, kde prodávající vystupuje zároveň jako věřitel a kupující jako dlužník. [8]

Jsou založeny na důvěře věřitele, že dlužník bude poctivý a zapůjčené peníze vrátí. Úvěry se realizují mechanismem návratného a jednostranného přesunu prostředků, ať už se jedná o peníze či zboží, od věřitele k dlužníkovi a zpět. Z tohoto důvodu jsou pro věřitele několikanásobně rizikovější, protože věřitel na sebe bere zátěž nejen běžného

obchodního rizika, ale i riziko za úspěch dlužníka a další rizika spojená s charakterem „zboží“, se kterým se obchoduje.

3.2. Význam úvěru pro banku

Úvěry představují u většiny bank jejich hlavní činnost společně s půjčkami a přinášejí rozhodující část výnosů a zisku. Z pohledu banky motivují její činnost při získávání úvěrových zdrojů, vkladů a při poskytování bankovních služeb. Úvěry patří k rizikovým činnostem a také méně likvidním aktivům. A to z toho důvodu, že jen výjimečně dochází k předčasnému splacení úvěru, tedy splacení před lhůtou splatnosti. Je zde existující hrozba nesplacení úvěru v požadované lhůtě. Tato situace nastává v případě nedostatečného zajištění dlužníka likvidním majetkem.

Nejdříve je nezbytné stanovit optimální likvidní politiku banky. Až poté se banka může soustředit na poskytování úvěrů. Řízení úvěrového portfolia tvoří důležitou součást bankovního řízení. [9] Přičemž právě řízení úvěrového portfolia často rozhoduje o úspěchu či neúspěchu banky. Příliš mnoho problémových úvěrů, které jsou důsledkem nezdravých bankovních praktik, se může stát existenčním problémem banky.

Banky za účelem rozhodnutí, stanovují vlastní pravidla. Tato pravidla vymezují přísné podmínky pro poskytování úvěrů, minimální požadavky, definují zodpovědnost, popisují systém a určují kompetence. Tato pravidla jsou stanovena v zásadách úvěrové politiky každé banky, která se poskytováním úvěrů zabývá.

3.3. Základní pojmy spojené s úvěrovou činností bank

a) Úvěrová angažovanost

Úvěrovou angažovaností se rozumí pohledávky banky za fyzickými nebo právníckými osobami, které znějí na peněžité plnění ve prospěch banky.

b) Kapitálová přiměřenost

Kapitálová přiměřenost představuje poměr mezi poskytnutými úvěry a vlastním kapitálem banky. Jedná se tedy o stupeň krytí vlastními zdroji banky.

c) **Zdroje pro poskytování úvěrů**

Hlavní zdroje peněžních prostředků jsou v bankách tvořeny primárními vklady běžnými, termínovanými a depozity bank na mezibankovním trhu. Další zdroje jsou představovány reeskontem směnek od České národní banky a emisí cenných papírů.

d) **Minimální rezervy**

Dle opatření centrální banky jsou banky povinny držet část svých aktiv, které představují povinné rezervy. To znamená, že tuto část peněžních prostředků nemůže banka použít na jiné obchody. Cílem tohoto opatření je zejména ochrana věřitelů a regulace množství peněz v oběhu.

3.3. Makroekonomická funkce úvěru

Z makroekonomického hlediska plní úvěr tyto funkce:

- a) emisní – úvěr koriguje množství peněz v oběhu. Působí jako dodatkový peněžní fond při zvyšování potřeby peněz nebo v opačném případě, při poklesu potřeby se peníze opět navracejí ve formě splátek úvěrů;
- b) distribuční – úvěr současně s emisní funkcí přerozděluje volné peněžní fondy, které se shromažďují v bankách jako disponibilní úvěrové zdroje;
- c) multiplikační – z jedné jednotky prvotního depozita se prostřednictvím úvěru vytvářejí další jednotky depozit, která mohou být opětovně použita jako úvěr.

3.4. Mikroekonomické funkce úvěru

Z hlediska úvěrovaného subjektu úvěr představuje peněžní příjem či důchod tvořící disponibilní peněžní fond. Z toho důvodu můžeme úvěru přidělit jeho důchodovou funkci. Bankovní úvěr je též anticipací budoucích peněžních příjmů úvěrovaného subjektu. [9]

4. Hlavní zásady úvěrových obchodů

Hlavní zásady, kterými je nezbytné se řídit ve všeobecné činnosti bank, se vztahují na realizaci aktivních obchodů a tedy i řízení úvěrů. Těmito zásadami jsou zejména bezpečnost, likvidita a rentabilita, které jsou posuzovány jak z hlediska banky, tak z hlediska klienta.

4.1. Bezpečnost

Banka půjčuje jí svěřené vklady ve formě úvěrů. Z důvodu dosažení maximální bezpečnosti je každý klient posuzován z hlediska jeho bonity. Má vůči svým vkladatelům povinnost klást důraz na co nejbezpečnější investování peněz.

4.2. Likvidita

Likvidita je obecně schopnost přeměnit svá aktiva do likvidní formy peněz bez většího poklesu ceny a dostát svým závazkům během určité doby. [12]

4.1.1. Likvidita z pohledu banky

Banka nemůže půjčit veškeré cizí a vlastní prostředky ve formě úvěru, přestože by jí to vyneslo větší úrokové výnosy. Část peněz klientů si banka musí ponechat, aby byla v každém okamžiku schopna vyhovět přání klientů, kteří chtějí vyzvednout své peněžní prostředky. Pravidla likvidity bank jsou stanovena centrální bankou.

4.1.2. Likvidita z pohledu klienta

Z pohledu klienta je jeho likvidita představována schopností splatit včas a za předem stanovených podmínek své dluhy i s úroky. Jedná se tedy o schopnost podniku hradit své závazky – mít dostatek prostředků na provedení potřebných plateb.

4.3. Rentabilita

Rentabilita je obecně ekonomický ukazatel efektivnosti hospodaření. Rentabilita (výnosnost) udává vztah mezi výsledky hospodaření a velikostí kapitálu. Podle druhu porovnávaného kapitálu rozeznáváme různé druhy rentability (např. rentabilita vlastního kapitálu, rentabilita aktiv, tržeb, celkového kapitálu). [7]

4.1.2.1. Rentabilita z pohledu klienta

Z pohledu klienta je žádoucí, aby rentabilita aktiv, vlastního kapitálu, tržeb, nabývala co nejvyšších hodnot.

4.1.2.2. Rentabilita z pohledu banky

Banky mají největší zájem na co nejvyšší úrokové marži. Informaci o vlivu úvěrových obchodů na rentabilitu banky získáme na základě porovnání získaných a vyplacených úroků.

Banky se pohybují v prostředí magického trojúhelníku. A to z toho důvodu, že použití vlastních i svěřených prostředků musí vyhovovat třem různým cílům. V praxi banky zjednodušeně hovoří o tom, že při posuzování úvěrových obchodů stojí v popředí hledisko návratnosti a výnosnosti úvěru. [9]

4.4. Úvěrové riziko

Úvěrové riziko pro banku spočívá v tom, že klient či obchodní partner nedodrží své závazky vůči bance (nesplatí úvěr v předem dohodnuté lhůtě a za předem sjednaných podmínek), které z této skutečnosti vznikne finanční ztráta.

4.4.1. Členění úvěrového rizika

- a) *Aktivní úvěrové riziko* – představuje možnost úplného nebo nevčasného nesplacení úvěrů. Dále se člení na *riziko bonity dlužníka* (splácení úvěru probíhá jen částečně nebo vůbec), *riziko zajištění* (klientem poskytnuté záruky jsou nedostačující k pokrytí poskytnutého úvěru), *riziko likvidity* (sjednané splátky se zpožďují)
- b) *Pasivní úvěrové riziko* – představuje situaci, kdy prostředky, které banka dostala od klientů ve formě depozit budou požadovány dříve než banka očekává.

4.4.2. Příčiny úvěrového rizika

Příčiny úvěrového rizika je možné rozdělit na dvě skupiny:

- a) *Příčiny interní*, které jsou závislé na vlastních pravidlech banky. Interní příčiny úvěrového rizika vyplývají ze špatných rozhodnutí banky o alokaci jejích aktiv.

b) *Externími příčinami*, které jsou naopak od interních nezávislé na rozhodování banky. Tyto příčiny jsou ovlivňovány politickou situací v dané zemi nebo globálním vývojem ekonomiky.

Úvěrové riziko není jediným rizikem, se kterým se banky musí vyrovnat a eliminovat jeho dopady. Setkáváme se také s rizikem úrokovým, měnovým, likvidním a kapitálovým. Banky se snaží tato rizika eliminovat zejména prostřednictvím posuzování bonity klientů či obchodních partnerů resp. využíváním různých zajišťovacích instrumentů. Při jinak stejných okolnostech platí: čím menší je úvěrové riziko klienta, tím lepší je jeho bonita a tím nižší je úroková sazba. [9]

Banky se snaží realizovat řízení úvěru pomocí úvěrových zásad, které se přizpůsobují změnám podmínek na trhu.

5. Základní členění úvěrů

Úvěry se člení podle mnoha hledisek. Z toho důvodu se můžeme setkat s několika druhy a typy jejich rozlišování, které se mohou lišit v závislosti na literatuře.

a) Úvěry provozní

Provozní úvěry jsou úvěry, s jejichž pomocí podniky financují běžný provoz, nákup, výrobu, a prodej svých produktů. Tento druh úvěru je většinou poskytován jako krátkodobý.

b) Úvěry zbožové

Úvěry zbožové jsou nejčastěji poskytovány výrobcí zboží nebo obchodníkovi se zbožím. Nejrozšířenějším úvěrem v této skupině je obchodní úvěr, kde v roli věřitele vystupuje ten, kdo zboží prodává, a v roli dlužníka ten, kdo zboží nakupuje.

c) Úvěr investiční

Investiční úvěry můžeme charakterizovat jako úvěry na pořízení investičního (fixního) majetku. [8]

d) Úvěry peněžní

Peněžní jsou dále členěny podle následujících hledisek.

Členění peněžních úvěrů podle hledisek

5.1.Hledisko subjektu

Hledisko subjektu se dvojí z pohledu:

- a) věřitele (ten, kdo úvěr poskytuje);
- b) dlužníka (ten, kdo úvěr přijímá).

System členění podle subjektu si můžeme s určitým zjednodušením znázornit:

Tabulka 1: Systém členění podle subjektu

Věřitel	Druh úvěru	Dlužník	Druh úvěru
banka	bankovní	banka	mezibankovní
vláda, stát	mezivládní, mezistátní	vláda, stát	veřejný
obec	obecní, místní	obec	komunální
podnikatel, podnik	podnikatelský	podnikatel, podnik	komerční
PO nepodnikatelská	nepodnikatelská	PO nepodnikatelská	nekomerční
občan	soukromý	občan	osobní, spotřební

Pramen: PAVELKA. F., BARDOVÁ. D., OPLTOVÁ R., 2001

Členění z pohledu dlužníka také slouží k hodnocení míry rizikovosti úvěrů. Nejvhodnějším řazením je tedy podle růstu míry rizika a to tak, jak jsou členěny v předcházející tabulce. Z hlediska výnosnosti je toto členění opačné.

5.2.Hledisko objektu

Hledisko objektu vyjadřuje účel, na který je úvěr používán. Jedná se tedy zejména o úvěry *účelové* (je znám účel použití) a *neúčelové* (účel použití není znám). Dalším z prvků, který ovlivňuje rizikovost úvěrů je právě účelovost či neúčelovost úvěru. Pokud je věřiteli známa účelovost daného úvěru, představuje to pro něj menší riziko. Věřitel má tedy větší jistotu, že úvěr bude řádně splacen.

Mezi nejvýznamnější účelové úvěry se řadí například úvěry poskytované za účelem financování provozu, investic, budov, zařízení. Z úvěrů osobních jsou to úvěry spotřební, hypoteční.

5.3.Hledisko zajištění

Z hlediska zajištění peněžní úvěry dělíme na *zajištěné* a *nezajištěné*. Zajištěné jsou takové úvěry, které jsou zajištěny proti nesplacení náhradní cestou tzv. zárukou nebo garancí, a to v případě, kdy dlužník není schopen dostát svých závazků vůči věřiteli za pomoci svých běžných příjmů. Z toho je patrné, že pro věřitele jsou zajištěné úvěry zpravidla méně rizikové než úvěry nezajištěné.

Zajišťovací instrumenty se nejčastěji dělí do dvou hledisek:

- a) *podle povahy* (formy) zajištění se rozlišuje *zajištění osobní*, kdy bance ručí za její pohledávku kromě příjemce úvěru ještě další osoba (ať už fyzická či právnická) a *věcné zajištění*, které dává bance právo na určité majetkové hodnoty toho, kdo zajištění poskytuje;
- b) *podle svázanosti* zajištění se zajišťovanou pohledávkou rozlišujeme *zajištění akcesorické*, kdy zajištění je těsně a nerozlučně spojeno se zajišťovanou pohledávkou, a *abstraktní zajištění* naproti tomu představuje samostatně stojící právo které je nezávislé na zajišťované pohledávce. S upokojením pohledávky nezaniká. [5]

5.4.Hledisko doby splatnosti

Z tohoto hlediska se úvěry dělí na:

- Krátkodobé, s dobou splatnosti do 1 roku;
- Střednědobé, s dobou splatnosti do 4-5 let;
- Dlouhodobé, jejichž splatnost přesahuje 4-5 let.

Stejně tak, jako účelovost či neúčelovost úvěru, ovlivňuje doba splatnosti míru rizika úvěru. V podstatě platí úměra: čím je doba úvěru delší, tím je riziko jeho návratnosti větší. [8]

5.5.Hledisko lhůty splatnosti

Z tohoto hlediska rozlišujeme dvě základní lhůty splatnosti, a to:

- a) *určitou* – u těchto úvěrů je stanovena maximálně možná doba, do které musejí být bance vráceny vypůjčené peněžní prostředky. Dále se tyto úvěry dělí na:
 - a. úvěry uzavřené, které nelze bez postihu splatit před dobou splatnosti;

- b. otevřené, které je možno kdykoliv splatit, nebo alespoň jejich část formou mimořádných splátek;
- b) *neurčitou* – úvěry, u nichž doba splatnosti není jednoznačně stanovena.

5.6.Hledisko metody splácení úvěrů

Dojednání způsobu splácení úvěru probíhá při uzavírání úvěrové smlouvy s klientem. Jsou zde dvě možnosti, které jsou závislé především na druhu úvěru a jeho účelovém použití. Způsob splácení a termíny splátek stejně jako způsob a termín úhrady úroků musejí být uvedeny v úvěrové smlouvě.

Úvěr může být splacen:

- a) jednorázovou splátkou;
- b) v několika splátkách a to buď pravidelných či nepravidelných.

5.7.Hledisko metody poskytování

Z tohoto hlediska se úvěry v zásadě dělí na tři druhy:

- jednorázové poskytnutí – na základě stavu objektu úvěru;
- variabilní čerpání;
- poskytnutí v dílčích částkách opakovaně.

5.8.Hledisko účelu

- Spotřební úvěr;
- Provozní úvěr (např. na oběžné prostředky);
- Sezónní úvěr;
- Investiční úvěr;
- Překlenovací úvěr;
- Hypoteční úvěr;
- Importní úvěr;
- Exportní úvěr.

5.9.Hledisko právního postavení příjemce

- Soukromé fyzická osoba a domácnost;
- Podnikatelský subjekt (právnícké a fyzické osoby);
- Veřejné instituce.

5.10.Hledisko členění podle měny

Z hlediska měnového členíme úvěry v měně zahraniční nebo národní. Jedná se tedy o úvěry korunové, pokud se nacházíme v České republice nebo devizové. S devizovými úvěry jsou jak pro věřitele, ale zejména pro dlužníka spojena další rizika. Jsou jimi např. riziko změny devizových kurzů, riziko teritoriální, politické apod.

6. Vybrané bankovní úvěry

Banky poskytují celou řadu různých úvěrů, které se vzájemně liší na základě jejich charakteristických vlastností. Je velice obtížné sestavit celkový přehled úvěrů, které jsou v praxi používány, jejich samotné třídění není jednoduchou záležitostí. Z toho důvodu se zaměřím pouze na vysvětlení principu základních forem úvěrů.

Bez ohledu na předcházející kritéria členění úvěrů budou uvedeny charakteristiky hlavních druhů bankovních úvěrů.

Kontokorentní úvěr

Kontokorentní úvěr je krátkodobý bankovní úvěr poskytovaný bankou klientovi v určité výši, který je čerpán podle potřeby v měnícím se rozsahu až do sjednané maximální hranice (tzv. úvěrovém rámci); při tom probíhá zúčtování došlých a odcházejících plateb společně se zúčtováním úvěrů na jednom kontokorentním účtu. [9]

Zůstatky kontokorentních účtů mohou přecházet do debetu. Čerpání úvěru je zcela na potřebách klienta a to i v případě, kdy na účtu nemá dostatečné prostředky. Z tohoto faktu vyplývá, že stav účtu se může velmi rychle měnit. Banka může povolit i určité

krátkodobé překročení úvěrového rámce což pro klienta může znamenat dodatečné úrokové náklady. Zajištění v tomto případě vyplývá z bonity klienta a výše poskytovaného úvěru. Celková cena úvěru se skládá z úroků a dalších položek, které souvisí s vedením úvěru, prováděním plateb atd.

6.1.1. Výhody a nevýhody pro klienta – výhodou představuje možnost čerpat úvěr pohotově podle své momentální potřeby. Nevýhoda je relativně vysoká cena úvěru.

6.1.2. Výhody a nevýhody pro banku – výhodou je relativně vysoká úroková sazba. Nevýhody plynou z možného rizika nevyužití úvěrových zdrojů v případě nečerpání předpokládané výše úvěru, jsou s ním spojeny i vyšší nároky na řízení likvidity.

Revolvingový úvěr

Je posuzován jako krátkodobý až střednědobý úvěr, který je založen na opakovaném poskytování jednorázového standardního úvěru do výše úvěrového rámce. Při splácení daného úvěru je zde možnost opakovaně čerpat prostředky až do výše úvěrového rámce.

Eskontní úvěr

Eskontní úvěr je krátkodobý úvěr, který poskytuje banka prostřednictvím odkupu (skontu) směnky před její splatností, přičemž si sráží úrok (diskont) za dobu od eskontu do dne splatnosti směnky. V době splatnosti směnky banka předkládá směnku k proplacení směnečnému dlužníkovi (výstavce, směnečník) nikoli tomu, kdo směnku bance eskontoval. V případě platební neschopnosti nebo odmítnutí dlužníka zaplatit směnku se banka obrací s proplacením na posledního majitele směnky, od kterého ji koupila. Existuje také *negociační úvěr*. Tento úvěr je modifikací eskontního úvěru v zahraničním obchodu.

6.1.3. Výhody eskontního úvěru pro klienta

- Nižší náklady než u jiných úvěrů;
- Žádné dodatečné záruky;
- Okamžité získání likvidních prostředků.

6.1.4. Výhody eskontního úvěru pro banku

- Relativně omezené úvěrové riziko pokud se jedná o bonitního žadatele o eskontní úvěr;
- Zajištění likvidní rezervy při nákupu směnek schopných reeskontu.

Akceptační úvěr

Akcept je písemné přijetí směnky cizí, čímž se akceptant (banka) zavazuje zaplatit směnečnou částku v době splatnosti směnky. V praxi bývá kombinován s eskontním úvěrem, kdy banka, která směnku akceptovala, ji sama odkoupí od majitele směnky na jeho žádost. V tomto případě se jedná o *samoeskontování*. Banka je k tomu vedena snahou o zvýšení eskontních obchodů, snížení svých akceptů v oběhu a snahou o získání klienta v rámci soutěže mezi bankami. *Ramboursní* úvěr je podobně jako negociační aplikován v zahraničním obchodě.

Avalový (avalský, ručitelský) úvěr

Avalový úvěr je zprostředkován poskytnutím kreditu banky, při kterém banka přebírá ručení za závazky svého klienta ve formě záruky nebo garance. Zaručuje se tedy, že vystavená směnka bude bankou uhrazena, pokud dlužník nezaplatí ve stanoveném termínu. Banka je v tomto případě vedlejším dlužníkem, nikoli hlavním jako tomu je u akceptačního úvěru.

Lombardní úvěr

Lombardní úvěr je krátkodobý úvěr, který zní na pevnou částku a je poskytován na přesně termínovanou lhůtu proti zástavě movitých tržně obchodovatelných věcí nebo práv. Podle objektu zástavy rozlišujeme lombard cenných papírů, směnečný, zbožní, lombard faktury a účetní pohledávky.

7. Základy poskytování a splácení úvěru

7.1. Poskytování komerčních bankovních úvěrů

Existuje celá řada metod poskytování bankovních úvěrů, které lze členit podle různých kritérií.

7.1.1. Metody poskytování (čerpání) úvěru

- a) *Jednorázové poskytnutí úvěru* - v tomto případě je celá částka úvěru vyčerpána najednou. K jednorázovému čerpání dochází zejména v případě financování koupě úvěrovaného objektu nebo také u směnečných a lombardních úvěrů.
- b) *Postupné poskytování úvěru* - v tomto případě klient čerpá částku úvěru postupně po jednotlivých menších částech. K tomuto úvěru banka nejčastěji přistupuje v případě úvěru poskytnutého na výstavbu, rekonstrukci či modernizaci, jejichž realizace má dlouhodobý charakter. Při postupném čerpání banka stanoví maximální dobu, po kterou lze úvěr čerpat, počet etap a jednotlivé částky, které budou v dohodnutých etapách poskytovány klientovi. Tyto podmínky banka ukládá z několika důvodů. Banka tímto způsobem tlačí dlužníka k ukončení úvěrové akce v dohodnuté době zejména proto, aby si vytvořila prostor pro kontrolu postupu úvěrované akce. Přináší jí to zejména vyšší jistotu splacení úvěru a s tím spojené snížení rizika neúspěchu splacení.

7.1.2. Zajištění účelovosti úvěru

- a) *Podmíněné čerpání* - skutečné čerpání je vázáno na splnění podmínek dohodnutých v úvěrové smlouvě. Tento způsob čerpání je charakteristický spíše pro úvěry individuálního charakteru.
- b) *Nepodmíněné, automatické čerpání* - k automatickému čerpání dochází zejména u kontokorentního, osobního úvěru, a úvěrů spojených s používáním kreditní karty. Banka si v tomto případě může zajistit klienta např. požadavkem exkluzivity. Tento požadavek vyžaduje po klientovi, aby veškeré své příjmy směřoval pouze přes účty úvěrující banky.

7.1.3.Lhůta splatnosti

- a) *Úvěry s určitou lhůtou splatnosti* - do této kategorie spadají úvěry, u kterých je předem pevně stanovená maximální doba splatnosti. Tyto úvěry se dále člení na uzavřené, které nelze splatit před dobou jejich splatnosti bez postihu klienta, a na úvěry otevřené, u kterých může dojít k předčasnému splacení kdykoliv a bez postihu klienta.
- b) *Úvěry s neurčitou lhůtou splatnosti* - v této kategorii jsou zařazeny úvěry, u nichž doba splatnosti není stanovena. Jedná se o úvěry splatné na požádání nebo splatné po uplynutí výpovědní lhůty.

7.2.Splácení komerčních bankovních úvěrů

a) Splácení jednorázové

Splácení jednorázové je využíváno v případech, kdy úvěrovaný objekt je určen k prodeji za hotové. Patří sem prakticky všechny úvěry oběhového charakteru.

b) Splácení postupné

Používá se v případě, kdy k realizaci úvěrovaného objektu dochází postupně v delším období, a úvěr proto musí mít delší dobu splatnosti.

Dále se dělí:

- *Nepravidelné splácení* – výhodné pro dlužníka, má možnost přizpůsobit splátky úvěru svým aktuálním možnostem. Je nevýhodné pro úvěrující banku, protože oslabuje možnost kontroly finančního hospodaření klienta, a ztěžuje řízení a plánování likvidity banky.
- *Pravidelné splácení* – vytváří tlak na dlužníka, banka kontroluje finanční hospodaření klienta a má možnost zasáhnout v případě neplnění splátkového plánu.

Systemy pravidelného splácení

Splátka úvěru se skládá ze dvou částí, kterými jsou splátky úroku a splátka vlastního dluhu tzv. *jistiny*. Splátka jistiny se nazývá *úmorem*.

- a) *degresivní* – úmor se stanoví pevnou částkou. Jeho výhodou je relativní jednoduchost. Existuje zde možnost předepisovat a účtovat úrok i úmor k jinému datu, což je výhodné pro podnikatelské subjekty, které mohou zaplacený úrok účtovat do nákladů, zatímco splátky úmoru nikoli.

$$UM = \frac{PSU}{n * m} \quad [8]$$

- UM úmor
 PSU počáteční stav úvěru
 n doba splatnosti úvěru v letech
 m počet splátek úmoru během roku

- b) *lineární* – splátka je po celou dobu spláčení úvěru konstantní, úmor roste úměrně poklesu úroku. Výhodou je, že klient i banka přesně ví, kolik je nutno ke kterému termínu zaplatit.

$$a_n = \frac{i * (1 + \frac{i}{m})^{sm}}{(1 + \frac{i}{m})^{sm} - 1} \quad [8]$$

- a_n anuitní koeficient jako funkce doby spláčení
 i roční úroková sazba
 m počet period splátek uvnitř roku
 Sm celkový počet splátek po dobu splatnosti úvěru

- c) *progresivní* – systém založený na rychlejším růstu splátek úmoru, než je pokles úroku. Splátky pak celkově rostou.

$$A_{nz} = \frac{i * (1 + \frac{iv}{m})^{Smz}}{(1 + \frac{i}{m})^{Smz} - 1} \quad [8]$$

- A_{nz} anuitní koeficient jako funkce zbytkové doby splatnosti
 iv roční výpočtová úroková sazba
 m počet period splátek uvnitř roku
 S_{mz} počet splátek zbývajících do konce doby splatnosti úvěru

7.3. Úroková sazba

Úroková sazba je vyjádřena v procentech počítaných za roční období p.a. Slouží k výpočtu částky úroku.

Rozlišujeme tři typy úrokových sazeb:

- a) Pevná (fixní) – neměnná po dobu trvání úvěrového vztahu;
- b) Pohyblivá s pravidelnou např. tříměsíční (3M PRIBOR) nebo šestiměsíční (6M PRIBOR) fixací;
- c) pohyblivá – nejvíce užívaná.

7.3.1. Konstrukce úrokové sazby

Úroková sazba = referenční úroková sazba banky + marže

- a) Referenční úroková sazba - je typ úrokové sazby banky (např. základní úroková sazba, PRIBOR, EURIBOR, LIBOR - jednodenní, jednoměsíční, tříměsíční, roční, fixní sazba...);
- b) Marže v % p.a. - v sobě zahrnuje položky týkající se ostatních nákladů a ohodnocení rizika poskytnutí úvěru (zpracovatelská marže + riziková marže);
 - *Zpracovatelská marže* – má charakter režijní přírážky tzn., že pokrývá režijní náklady, které na zpracování úvěru banka vynakládá. Vzhledem k charakteru přírážky se jedná o marži relativně neměnnou za předpokladu, že během roku nedojde ke skokovým změnám v nákladech.
 - *Riziková marže* – vyjadřuje míru úvěrového rizika banky s ohledem na posouzení bonity klienta – souhrn finančních a nefinančních informací o podnikání klienta, ohodnocených podle vnitřního předpisu banky. Proměnlivost rizikové marže je vázána ke zhoršení nebo zlepšení bonity klienta.

7.4. Úrok

Jako další specifika, která se vztahují k úvěrům, je jejich cena. Cena se odvíjí od likvidity a hodnoty (schopností sloužit jako kapitál) v podobě podílu na přínosech plynoucích z jejich užití jakožto likvidity nebo kapitálu. Míra přínosu by měla

odpovídat velikosti angažovaných prostředků a tuto míru přínosu nejlépe vyjadřuje úrok. [9]

Úrokem můžeme rozumět cenu, která je vyjádřena v procentech z obchodovatelné částky peněz. Nebo úrok také můžeme chápat jako skutečné množství peněz zaplacené za možnost disponovat obchodovanou částku peněz po určitou dobu.

Obecně použitelný vzorec pro výpočet úroku:

$$\text{úrok} = K * \frac{t}{360} * \frac{p}{100} \quad [8]$$

K – jistina

t – čas poskytování úvěru

p – úroková sazba v procentech p.a.

7.5. Úročení

Velikost skutečně zaplacených úroků je závislá nejen na výši jistiny, době trvání úvěrové operace a velikosti úrokové sazby, ale také na způsobu úročení.

V zásadě se rozlišují tyto typy úročení:

1. *permanentní* – vychází z předpokladu, že veškeré peníze trvale fungují jako kapitál a takové nepřetržitě přinášejí hodnotu;
2. *intervalové* – vychází z charakteru výrobního procesu poskytování služeb, kdy se střídají intervaly zhodnocování s intervaly, kdy tento proces je z ekonomických či technologických důvodů narušen
3. *jednoduché* – vychází z filozofie preference likvidity, která dává přednost držení peněz v hotovosti. Používá tedy úrok k účelům mimo finanční trhy. Úrok se tedy už dále nezúčastňuje obchodů na finančních trzích, nemůže už dále přinášet další úroky a to je základem principu jednoduchého úročení.
4. *složené* – vychází z filozofie preference investování, která dává přednost dalšímu zhodnocování, co bylo v předchozím investování kapitálu získáno navíc. Hovoříme tedy o přeměňování úroků na kapitál, což je principem složeného úročení.

Úroky se počítají z jistiny pomocí úročitele. Za předpokladu, že úroková sazba je dána (za standart se většinou používá roční úroková sazba) lze vzorec jednoduchého a složeného úročení vyjádřit takto:

Tabulka 2: Úročení

Úročení	Jednoduché	Složené
permanentní	$S_m \cdot (e^{i/m})$	$e^{(i/m)S_m}$
intervalové	$S_m \cdot (1 + i/m)$	$(1 + i/m)^{S_m}$

Pramen: PAVELKA. F., BARDOVÁ. D., OPLTOVÁ R., 2001

Kde:

m je počet období v roce, ve kterém dochází k úročení

S_m je celkový počet období m , ve kterých se úročení realizuje

8. Uzavření úvěrové smlouvy a poskytnutí úvěru

Na základě provedených analýz úvěryschopnosti a úvěryhodnosti klienta, posouzení záruk, stanovení ceny úvěru a zvážení způsobu splácení vypracují pracovníci banky návrh na poskytnutí úvěru, který je předkládán k posouzení. Banky mají přísně stanoveny pravomoci pro rozhodnutí a poskytnutí úvěru. Musejí řídit platnými zákonnými normami, z nichž nejdůležitější jsou:

Tabulka 3: Celostátní zákony a normy

Zákony	Normy
Zákon o bankách	Opatření a úřední sdělení ČNB, týkající se např.:
Obchodní zákoník	Kapitálové přiměřenosti
Občanský zákoník	Likvidity banky
Zákon směnečný a šekový	Pravidel obezřetného podnikání
Živnostenský zákon	Klasifikace úvěrů apod.
Zákon o cenných papírech	

Pramen: KOLKETIV AUTORŮ, 2000

V případě, že se banka rozhodne klientovi poskytnout úvěr, musí s ním uzavřít úvěrovou smlouvu.

8.1. Úvěrová smlouva

Úvěrová smlouva musí obsahovat:

- identifikace dlužníka a věřitele;
- závazek banky poskytnout klientovi úvěr v určité výši;
- závazek dlužníka poskytnuté peněžní prostředky splatit a zaplatit úroky ve sjednaných termínech;
- účel, na který je úvěr poskytován;
- úrokovou sazbu za níž je poskytován;
- podmínky čerpání úvěru;
- číslo účtu, na který je úvěr poskytnut;
- způsob zajištění úvěru.

9.Fáze úvěrového procesu

9.1.Rozhovor s klientem

V této fázi je nejdůležitější mít stále na paměti:

- Peníze jsou stále stejné bez ohledu na to, kdo je půjčuje.
- Co půjčíte, musíte dostat od zákazníka zpět – zvážení a posouzení rizika.
- Banka vydělává peníze pomalu, ale ztrácí je rychle – je nutné dostatečné a kvalitní zajištění.
- Informace se nikdy nezískávají snadno – čím více máme k dispozici kvalitních informací, tím snadnější je rozhodování.
- Pro získání co nejvíce kvalitních informací je nezbytné klást přesně mířené otázky. Z toho důvodu jsou předem stanoveny typy otázek, jejichž prostřednictvím se dobereme nejdůležitějších informací.

Druhy otázek:

- Otevřené – např. na jak dlouho si představujete, že bude úvěr poskytnut a proč?
- Uzavřené nesugestivní – používají se pro zkrácení doby jednání, nevýhodou jsou pouze omezené informace. Jedná se o dlouhodobý úvěr?
- Uzavřené sugestivní – napovídají klientovi odpověď, která vyhovuje záměrům banky. Např. souhlasíte s možností, že by se jednalo o dlouhodobý úvěr?

Dalším podstatným krokem je ověření, zda informace, které jsme získali, byly správně pochopeny. Porozumění je důležité pro obě strany. Dále musíme zjistit důsledky akcí, které se mohou přihodit a negativně ovlivnit průběh hospodaření podniku a s tím spojený problém se splácením úvěru. Klasickým příkladem je otázka: „Jaký dopad by mělo na vaše hospodaření nedosažení zvýšení prodejnosti vašich výrobků o 10%, jak předpokládáte?“ Pracovník banky by se měl vyvarovat kladení násobných otázek. Pro klienta je tento přístup nepříjemný a odpovídá pouze na poslední otázku. Na závěr je důležité shrnout všechny informace a ujistit se, že obě strany souhlasí s podmínkami a jsou si vědomy všech rizik.

Je ovšem pravděpodobné, že na základě získaných informací je zaměstnanec banky nucen k odmítnutí klienta. V případě, že se pracovník obává takového průběhu, je nezbytné, aby kladl další otevřené otázky, které donutí klienta podívat se na podnik z jiného úhlu pohledu. Následuje negativní shrnutí záporných skutečností, které jsou v rozporu s kladným vyřízením úvěru. Odmítnutí klienta musí být odůvodněno a oznámeno zdvořile a slušně.

V našem případě se nepředpokládá možnost zamítnutí úvěru. Záměrně byl vybrán klient, u něhož je tato možnost nulová.

9.2. Všeobecné informace

V tomto bodě se jedná o získání informací všeobecného charakteru:

- Právní forma podnikání (fyzická, či právnická osoba - veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručním omezením, akciová společnost a družstvo).
- Předmět činnosti;
- Vztah k jinému peněžnímu ústavu.

9.3. Finanční informace - Analýza finančních výkazů

Z důvodu správného rozhodnutí je nutno znát minulost, přítomnost a budoucnost firmy.

Proto se vyžadují finanční výkazy:

- Minulé: rozvaha, výsledovka za předchozí tříleté období;
- Současné: rozvaha, výsledovka, cash flow;
- Budoucí: plánovaný provozní rozpočet (výsledovka), rozvaha;

Finanční informace slouží k ocenění rizika – zda klient je schopen vyprodukovat dostatek cash pro splátky úvěrů.

Rozvaha

Rozvaha uvádí jednotlivé položky aktiv a pasiv, zachycuje stav majetku v podniku a zdrojů jeho krytí ke zvolenému určitému časovému okamžiku, většinou v posledním dni účetního období, v peněžním vyjádření.

AKTIVA	PASIVA
1. stálá aktiva - Dlouhodobý hmotný majetek - Dlouhodobý nehmotný majetek - Dlouhodobý finanční majetek	1. vlastní kapitál - Základní kapitál - Rezervní fond a ostatní fondy - HV minulých let - HV běžného účetního období
2. oběžná aktiva - Zásoby - Pohledávky - Finanční majetek	2. cizí zdroje - Rezervy - Dlouhodobé závazky - Krátkodobé závazky - Bankovní úvěry
3. ostatní aktiva	3. ostatní pasiva
AKTIVA CELKEM	PASIVA CELKEM

Výkaz zisků a ztrát

Výkaz zisků a ztrát konkretizuje, které náklady a výnosy za jednotlivé činnosti se podílely na tvorbě výsledku hospodaření běžného období, který je pak v rozvaze zobrazen jako jediný údaj. Slouží k posouzení schopnosti podniku zhodnocovat vložený kapitál. Přestože se rozvaha považuje za páteř účetnictví, z účetních výkazů publikovaných ve výroční zprávě je větší významnost přisuzována výkazu zisku a ztráty než rozvaze.

Výkaz zisku a ztráty je sestavován na základě akruálního principu, který znamená, že transakce jsou zachycovány a vykazovány v období, jehož se časově i věcně týkají, nikoli podle toho, zda došlo v daném období k peněžnímu příjmu nebo výdaji.

Základní struktura výkazu zisku a ztrát.

I. OBCHODNÍ ČINNOST
+ tržby z prodeje zboží
- náklady vynaložené na prodané zboží
= OBCHODNÍ MARŽE
II. VÝROBNÍ ČINNOST
+ tržby za prodej vlastních výrobků a služeb
+/- změna stavu zásob vlastní činnosti
+ aktivace
- výkonová spotřeba (materiál, energie, služby)
= PŘIDANÁ HODNOTA
- osobní náklady
- daně a poplatky
- odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
- ostatní provozní výnosy a náklady
= PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
III. FINANČNÍ ČINNOST
+ finanční výnosy
- finanční náklady
= FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ

PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
+/- FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
- daň z příjmů za běžnou činnost
= VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST
IV. MIMOŘÁDNÁ ČINNOST
+ mimořádné výnosy
- mimořádné náklady
- daň z příjmů z mimořádné činnosti
= MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ

VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST
+ MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
= VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ

Přehled peněžních toků

Tok finančních prostředků (příjmy – výdaje) během období. Vypovídá o schopnosti firmy splácet úvěr – tedy vytvořit v daný okamžik dostatečnou hotovost na běžném účtu.

Metody výpočtu:

- a) přímá metoda;
- b) nepřímá metoda.

A. Provozní činnost

$$(A = Z + A.1. + A.2.)$$

Z. účetní hospodářský výsledek

A.1. úpravy a nepeněžní operace – odpisy, rezervy

A.2. úpravy oběžných aktiv a pasiv – změna stavu pohledávek, změna stavu krátkodobých závazků, změna stavu zásob

B. Investiční činnost

$$(B = B.1. + B.2. + B.3.)$$

B.1. nabytí stálých aktiv

B.2. výnosy z prodeje stálých aktiv

B.3. komplexní pronájem

C. Finanční činnost

$$(C = C.1. + C.2.)$$

C.1. změna stavu dlouhodobých závazků

C.2. zvýšení, snížení vlastního jmění

Počáteční stav cash + A + B + C = konečný stav cash

9.4. Hodnocení bonity klienta

V tomto bodě se jedná o zhodnocení předložených materiálů. Určení bonity klienta se provede na základě výsledku úvěrové analýzy (ohodnocení nefinančních a finančních ukazatelů dle individuálních pravidel bank). Úvěrová analýza by měla vyústit ve stanovisko zda je banka ochotna klienta úvěrovat, za jakých podmínek a jaké produkty budou pro klienta vhodné s přihlédnutím k riziku jeho podnikání. Pro posouzení bonity klienta se používají následující finanční ukazatele (pravidla výpočtu se mohou lišit v závislosti na interních bankovních pravidlech).

9.5. Finanční ukazatele

Poměřují mezi sebou jednotlivé položky finančních výkazů za účelem porovnání změn proti minulému období. Pro účely analýzy jsou zkoumány statické hodnoty a trendy vývoje. Ukazatele dělíme podle významu a oblasti, o které vypovídají na následující:

1. Ukazatele ziskovosti – rentability: poměřují efektivnost výrobního procesu, která je vymezena vztahem mezi výší vynaložených vstupů (majetku nebo zdrojů) a velikosti dosaženého hospodářského výsledku

- *Rentabilita tržeb (Return on sales) (%) = provozní hospodářský výsledek (EBIT) / (tržby za prodej zboží + tržby za prodej vlastních výrobků a služeb) * 100*

Vyjadřuje schopnost podniku dosahovat zisku při dané úrovni tržeb, resp. výnosů, kolik efektu dokáže podnik vyprodukovat na 1 Kč tržeb.

- *Rentabilita aktiv (Return on assets) (%) = (hospodářský výsledek za běžnou činnost) / aktiva celkem * 100*

Vypovídá o tom, s jakým efektem firma využila svůj majetek. Obecně je žádoucí co nejvyšší hodnota ukazatele.

2. Ukazatele likvidity: vyjadřují platební schopnost (solventnost) podniku vyrovnávat své závazky a platební povinnosti, které vyplývají z jeho činnosti. Předpokladem solventnosti podniku je udržování trvalého souladu mezi peněžními prostředky a závazky, které má podnik nejčastěji ve vztahu k: pracovníkům podniku, daňovým

orgánům, bance, ostatním podnikům (hlavně dodavatelům), vlastníků. Z hlediska likvidnosti se aktiva člení na:

- Nejlikvidnější (hotovost, vklady na bankovních účtech, okamžitě splatné pohledávky);
 - Likvidní v krátké době (splatné pohledávky, zásoby prodejných hotových výrobků);
 - Méně likvidní - zásoby oběžného majetku;
 - Likvidní v dlouhé době – fixní majetek;
- *Celková likvidita (Current ratio) = oběžná aktiva / krátkodobé závazky*
Hodnota celkové likvidity vyšší než 1 ukazuje, že finanční struktura společnosti je teoreticky uspokojivá, protože stálá aktiva jsou za této situace plně kryta dlouhodobými zdroji. Oběžný majetek je potom z definice vyšší než krátkodobé závazky. Proto by v krátkodobém horizontu neměly nastat problémy s platební schopností firmy.
 - *Běžná likvidita (Quick ratio) = (oběžná aktiva – zásoby) / krátkodobé závazky*
Běžná likvidita se od té celkové liší tím, že krátkodobý majetek je snížen o zásoby. Doporučuje se dále vyloučit i pohledávky po lhůtě splatnosti, tedy oběžný majetek s problematickou likvidností.

Ukazatele, které nepřímo vypovídají o platební schopnosti podniku, jsou ukazatele obratovosti:

- *Doba obratu zásob (Inventory ratio) = (zásoby * počet dnů) / (tržby za prodej zboží + tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb)*
Podle toho, kolikrát za rok dojde k obrátce zásob, lze odvodit, jakým způsobem společnost řídí své zásoby a jaká je jejich likvidita. Je nutné přihlížet k tomu, zda podnik nepodléhá sezónnímu prodeji. Prodlužující se doba obratu signalizuje špatnou kontrolu zásob nebo problémy s odbytem.
- *Doba inkasa pohledávek (Trade credit granted) = (pohledávky z obchodního styku * počet dnů) / (tržby za prodej zboží + tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb)*
Tento ukazatel udává počet dnů, po které jsou zákazníkovi poskytnuty úvěry z obchodního styku. Rovněž vypovídá o vyjednávacím potenciálu společnosti.

Pokud hodnota ukazatele v časové řadě stoupá, znamená to zhoršení platební disciplíny odběratelů s dopadem cash klienta.

- *Doba splatnosti závazků = závazky z obchodního styku / (náklady na prodané zboží a výrobní spotřeba * počet dní v období)*

Tento ukazatel naopak stanoví, za jak dlouho v průměru klient platí své závazky z obchodního styku (vůči dodavatelům). Ve srovnání s dobou splatnosti pohledávek by doba splatnosti závazků měla být delší (klient by měl dříve inkasovat, než platit. Prodlužování doby splatnosti závazků může signalizovat (pokud není stanoveno smluvně) začínající problémy s likviditou.

- 3. Ukazatele finanční struktury:** vyjadřují podíl vlastního kapitálu na celkovém majetku.

- *Podíl vlastního kapitálu (Solvency ratio) (%) = (vlastní kapitál – dlouhodobý nehmotný majetek – goodwill) / aktiva celkem *100*

Hlavní význam vlastního jmění spočívá v tom, že představuje jakýsi polštář, který umožňuje společnosti krýt neočekávané ztráty. Čím je tento ukazatel vyšší, tím lépe je firma chráněna před nepříznivým vývojem.

- 4. Ukazatele zadluženosti:** hodnotí dlouhodobou finanční stabilitu a udávají do jaké míry kryje podnik svůj majetek vlastním kapitálem. Ideální stav vlastních a cizích zdrojů financování je 1 : 1. Poměr vlastního a cizího kapitálu je třeba vždy posuzovat ve vztahu k podnikovým aktivům.

- *Finanční zadluženost (Total financial debt) (%) = bankovní úvěry a výpomoci / vlastní kapitál *100*

Tento poměrový ukazatel naznačuje, jaké finanční břemeno společnost převzala a na kolik je sdílené riziko mezi akcionáři a věřiteli. Snižování hodnoty ukazatele v čase znamená postupné splácení závazků, tedy finanční ozdravování firmy z pohledu zadlužení.

- *Úrokové krytí (Interest coverage) = (zisk před zdaněním + nákladové úroky) / nákladové úroky*

Tento ukazatel stanoví, zda je klient schopen dosaženým ziskem krýt úroky z poskytnutých úvěrů. Čím je hodnota ukazatele vyšší, tím je větší schopnost pokrýt z vytvořeného zisku úroky.

9.6.Nefinanční informace

Poskytují doplňující informace k finančním výkazům. Při nefinanční analýze hodnotíme míru ovlivnění tvorby zisku a následně cash – tedy stupeň rizika splácení úvěru. Hodnotíme:

- a. Obor podnikání a trhu;
- b. Postavení firmy v tomto oboru – konkurence;
- c. Strukturu odběratelů, dodavatelů;
- d. Vývoj vstupních a výstupních cen.

SWOT analýza

Sledování vnitřních a vnějších vlivů, které působí na firmu.

9.7.Návrh úvěrů

Je nutno specifikovat: účel poskytnutí úvěru, částku, výše jednotlivých splátek, termíny splátek jistiny a úroků, úrokovou sazbu, specifické podmínky.

9.8.Zajištění úvěru

Zajištění má hlavní význam v případě, že klient není schopen splatit své závazky vůči bance. Možností zajištění je velká řada. Mezi ty nejčastěji používané se řadí zajištění nemovitosti, záruka banky nebo jiné osoby, zajištění pomocí movitého majetku, pohledávky, popřípadě cenných papírů. Nejdůležitější je správně stanovit cenu zajištění. Ta by měla v maximální míře uspokojit pohledávku banky za dlužníkem v případě konkurzního řízení.

V případě realizace zástavy nelze počítat s inkasem plné části ceny zajištění, jak byla stanovena v době poskytnutí úvěru. Je to způsobeno například vlivem inflace, koupěschopností nemovitého majetku apod. Z toho důvodu si banka stanovuje podle

vnitřních předpisů jistící hodnotu zajištění. Je to z důvodu zmírnění dopadu ztráty z nesplaceného úvěru.

9.9.Posouzení žádosti

V tomto bodě je nutno posoudit všechny vyžádané informace a zhodnotit je podle předpisu příslušné banky, vydaného k ohodnocení klientů.

9.10.Rozhodnutí

Tento krok je nejdůležitější a zároveň nejsložitější v úvěrovém procesu. Pracovník banky se musí rozhodnout, zda úvěr poskytne. O tomto rozhodnutí musí být vnitřně přesvědčen. Pokud existují jakákoli rizika a pochybnosti o poskytnutí úvěru, pracovník by se jimi měl zabývat. Nedocenění rizika může mít za následek velké problémy v budoucnosti.

9.11.Monitorování

Monitorování je poslední fází úvěrového procesu. Je nutné, aby byl klient po celou dobu úvěrového procesu sledován. Nejčastějším způsobem monitorování je sledování běžného účtu klienta, plnění finančních a nefinančních podmínek stanovených ve Smlouvě o úvěru. V některých případech jsou prováděny fyzické kontroly v sídle společnosti. Každá změna v chování firmy, která by měla za následek zvýšení rizika nesplacení, by měla být co nejdříve zaznamenána a řešena.

10. Modelový případ

Následující informace byly získány z veřejně dostupných internetových zdrojů. Tento příklad je modelovou situací, nedošlo tedy k fyzickému kontaktu se společností a veškeré informace o úvěru jsou vytvořeny pouze na základě hypotézy. Hlavním cílem je pouze posouzení úvěruschopnosti klienta. Předmětem analýzy není detailní rozbor hospodářské a finanční situace klienta na základě zhodnocení vývoje finančních výsledků.

10.1. Seznámení s klientem

Právní forma

- Podnikatelský subjekt, který bude v této práci analyzován, je právnická osoba XXX akciová společnost.

Činnost podnikání

- Potravinářská výroba, které není zasažena cyklickými vlivy a sezónností.

Vznik společnosti a doba působení na trhu

- Společnost byla založena v roce 2000 transformací ze společnosti s ručením omezeným XXX, jako 100 % právní nástupce.

Vlastnictví podniku

- Společnost je 100% vlastněna cizím zahraničním subjektem.

Požadavky klienta

- Společnost XXX a.s. požaduje dlouhodobý úvěr se splatností 5 let ve výši 10 000 tis. Kč na financování nákupu nové technologie.

10.2. Návrh úvěru

Splátkový kalendář

Úvěr bude poskytnut na 5 let ve výši 10 000 tis. Kč. Požadovaná částka představuje 70 % celkové hodnoty investice. Celková realizovaná investice činí 14 285 714 Kč.

- Úvěr bude připsán na běžný účet společnosti XXX a.s. k 01. 12. 2008.

- První splátka bude uskutečněna k 02. 01. 2009
- Čtvrtletní frekvence splácení.
- Konečná splatnost úvěru – 02.10.2013.
- Úročení bude probíhat na základě pětileté fixní úrokové sazby, která je (díky dobré bonitě klienta) stanovena tímto způsobem:
 - Fixní úroková sazba = 4 % (odvozeno od sazby PRIBOR k danému datu)
 - + úroková marže = 1 %
 - = úroková sazba celkem = 5 %

Zajištění:

- Zástava financované technologie v celkové hodnotě 14 285 714 Kč.

Tabulka 7: Splátkový kalendář

rok	měsíc	splátka	jistina Kč	úroková sazba	úrok
			10 000 000		
2009	leden	500 000	9 500 000	5	125 000
2009	duben	500 000	9 000 000	5	118 750
2009	červenec	500 000	8 500 000	5	112 500
2009	říjen	500 000	8 000 000	5	106 250
2010	leden	500 000	7 500 000	5	100 000
2010	duben	500 000	7 000 000	5	93 750
2010	červenec	500 000	6 500 000	5	87 500
2010	říjen	500 000	6 000 000	5	81 250
2011	leden	500 000	5 500 000	5	75 000
2011	duben	500 000	5 000 000	5	68 750
2011	červenec	500 000	4 500 000	5	62 500
2011	říjen	500 000	4 000 000	5	56 250
2012	leden	500 000	3 500 000	5	50 000
2012	duben	500 000	3 000 000	5	43 750
2012	červenec	500 000	2 500 000	5	37 500
2012	říjen	500 000	2 000 000	5	31 250
2013	leden	500 000	1 500 000	5	25 000
2013	duben	500 000	1 000 000	5	18 750
2013	červenec	500 000	500 000	5	12 500
2013	říjen	500 000	0	5	6 250
		10 000 000			1 312 500

10.3.Nefinanční informace

- Obor podnikání a trhu - klient podniká v segmentu potravinářského průmyslu (jeden z mála oborů, který příliš nepodléhá nepříznivému ekonomickému vývoji).
- Postavení firmy v oboru - konkurence - na místní republikovém trhu klient zaujímá významnou pozici (společně s ostatními podniky v rámci holdingu), díky níž má silnou vyjednávací pozici. Vysoké přepravní náklady eliminují tlak zahraniční konkurence.
- Struktura odběratelů - dostatečně diversifikované portfolio bonitních odběratelů (obchodní řetězce - Makro, Terno, Kaufland,...). Schopnost klienta ovlivnit ceny výstupů je relativně omezena.
- Struktura dodavatelů - široká dodavatelská základna. Ceny vstupů podléhají změnám, ale jsou pod kontrolou společnosti.

10.4.Finanční informace

10.4.1.Vývoj finančních ukazatelů

Tabulka 4: Finanční ukazatele

ukazatel	2006	2007	2008	žádané hodnoty
rentabilita tržeb	2,60%	2,00%	3,10%	nejvyšší
rentabilita aktiv	3,10%	1,80%	4,40%	nejvyšší
celková likvidita	110%	117%	121%	nejvyšší (vyšší než 100)
běžná likvidita	62%	64%	60%	nejvyšší
doba inkasa pohledávek (DIP)	92 dnů	83 dnů	69 dnů	nejkratší
doba obratu zásob	44 dnů	53 dnů	49 dnů	nejkratší
doba splatnosti závazků	43 dnů	64 dnů	49 dnů	přiměřená - delší než DIP
podíl upraveného vlastního kapitálu	39,00%	34,70%	33,40%	nejvyšší

10.4.2. Analýza finanční struktury a vývoje hospodaření

Na základě zhodnocení meziročního vývoje lze konstatovat, že:

- *finanční struktura společnosti je dlouhodobě zdravá:*
 - s přijatelným podílem vlastních zdrojů – podíl vlastního kapitálu 33,4 % k 31.12.2008;
 - s dobrou časovou skladbou zdrojů – krátkodobá oběžná aktiva jsou kryta krátkodobými zdroji a dlouhodobá aktiva jsou financována dlouhodobými zdroji, čímž je dodržováno zlaté bilanční pravidlo = celková likvidita vyšší než 100 %;
 - s likvidními oběžnými aktivy – viz. doba obratu zásob a inkasa pohledávek;
 - s únosnou mírou finanční zadluženosti – celkové úvěry k 31.12.2008 představují 83% vlastního kapitálu;
- *ziskovost společnosti je dlouhodobě stabilní* – navíc příznivý vývoj hospodaření je reprezentován rostoucí rentabilitou – rentabilita tržeb 3,1 % k 31.12.2008;

10.5. Projekce cash flow dlouhodobých zdrojů

Cash flow dlouhodobých zdrojů vyjadřuje, zda je klient schopen ze své běžné činnosti hradit své investiční potřeby, splátky dlouhodobých úvěrů či případně výplatu dividend. Pokud je výsledná hodnota záporná, dochází k porušování zlatého bilančního pravidla, neboť k vykrytí případného deficitu musí být použity krátkodobé zdroje (dlouhodobý majetek je tak financován krátkými penězi).

Tabulka 5: Projekce cash flow

Projekce cash flow	Skutečnost	Předpoklad				
	XII 2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zisk (total profit)	14 813	8 656	8 755	8 855	8 955	9 055
Odpisy (depreciations)	13 186	14 000	15 000	15 000	15 000	15 000
CCF	27 999	22 656	23 755	23 855	23 955	24 055
Investice (CAPEX)	22 371	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Čerpání úvěru	10 000	0	0	0	0	0
- Splátky úvěru č.1.	3 125	3 125	3 125	3 125	3 125	1 882
- Splátka úvěru č.2.	2 727	2 727	2 727	2 727	2 727	1 136
- Splátka úvěru č.3.	0	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Splátky úvěrů	5 852	7 852	7 852	7 852	7 852	5 018
Výplata dividend (dividends)	8 000	0	0	0	0	0
CF	1 776	4 341	5 541	5 741	5 941	8 975

Poznámka:

Splátky úvěru č.1. úvěr č.1. – investiční úvěr 25 000 tis. Kč (poskytnutý v roce 2006, splatný v roce 2013);

Splátky úvěru č.2. úvěr č.2. – investiční úvěr 15 000 tis. Kč (poskytnutý v roce 2007, splatný v roce 2013);

Splátky úvěru č.3. úvěr č.3. – požadovaný investiční úvěr na nákup nové technologie, navrhovaná výše 10 000 tis. Kč, (poskytnutý v roce 2008, splatný v roce 2013).

Postup výpočtu:

- CCF (Current cash flow) = zisk + odpisy
- Investice = investice pořízené z vlastních zdrojů klienta
- Čerpání úvěru = úvěrové zdroje
- Splátky úvěrů = splátka úvěru č.1. + splátka úvěru č.2. + splátka úvěru č. 3
- CF = CCF – Investice + Čerpání úvěru – Splátky úvěrů – Dividendy

Cash flow k 31.12. 2008 (odhadnutá skutečnost)

- Za důležité považuji, že primární tvorba zdrojů - Běžné cash flow (CCF) byla dostatečná pro pokrytí splátek stávajících úvěrů i výplatu dividend. K částečnému

refinancování investic (hodnota CAPEX) byly použity úvěrové zdroje (viz. čerpání úvěru). Nicméně výsledné CF je vyrovnané.

Projekce cash flow – modelový výhled pro období 2009-2013

- Tvorba zisku pro období 2009-2013 vychází z výše průměrného zisku předchozích let (2006, 2007, 2008). Zisk v jednotlivých letech byl dále snížen o nákladové úroky z nově přijatého úvěru.
- CCF by mělo být i v těchto letech dostačující pro financování investic na bázi zúžené reprodukce (investice nižší než odpisy), splátky stávajících i nového úvěru. Výsledné cash flow 2009-2013 by mělo být při stabilním vývoji hospodaření, což předpokládám, opět přebytkové. Tyto přebytky cash mohou navíc tvořit rezervu nad rámec plánovaných investic.
- *Schopnost splácet požadovaný úvěr po celou dobu splatnosti úvěru by měla být zaručena.*

10.6.SWOT analýza

Silné stránky

- dobrá kvalita oběžných aktiv
- nabídka kvalitního a širokého sortimentu
- vysoká bonita odběratelů
- včasné placení závazků
- téměř nulové kurzové riziko (prodej realizován výhradně na území České Republiky)

Slabé stránky

- trvalý tlak ze strany nákupních řetězců na snižování cen

Příležitosti

- rozšíření produkce a posílení již nyní silné pozice na trhu

Ohrožení

- růst vstupních cen surovin

10.7. Rozhodnutí

Na základě dobrých výsledků hospodaření firmy a kladného výsledku cash flow (po celkovou dobu navrhovaného úvěru) doporučuji schválit úvěr dle navrhovaných podmínek.

10.8. Monitorování

Monitoring plnění smluvních podmínek navrhuji čtvrtletně na základě předložených čtvrtletních výkazů.

Závěr

Podnikové úvěry v průběhu ekonomického cyklu kolísají mnohem více a reagují na vývoj hospodářství dříve než půjčky domácností. Podniky se od začátku krize potýkají s výrazným poklesem zakázek, mnohé z nich snižují objem svých zásob a dostávají se do takové finanční situace, že nejsou schopny získat nejen investiční ale ani provozní úvěry.

Cílem mé práce bylo představit úvěrovou problematiku nejprve komplexně. Tomuto tématu jsem se podrobně věnovala v první části mé práce. V této části bylo definováno, co jsou to peníze, bankovní sektor a způsob jeho fungování. Následně byly specifikovány jednotlivé druhy úvěrů, zejména jsem se zaměřila na jejich členění a princip fungování, úročení a splácení úvěrů. Peněžní prostředky, které podnikatelské subjekty získávají prostřednictvím bankovních úvěrů, jsou v mnoha případech nezbytné k jejich samotnému fungování a dalšímu vývoji.

I když se v současné době zpomalilo tempo růstu poskytování úvěrů podnikatelským subjektům, vždy bude pro banku existovat klientela, která se bez její finanční výpomoci neobejde. Vzhledem k tomu, jaký význam pro podnikatelský subjekt představují získané peněžní prostředky z úvěrů, rozhodla jsem se k podrobnému zpracování úvěrového procesu. Bylo nezbytné vymezit hlavní kritéria, podle kterých se úvěrový pracovník rozhoduje. Postupy, které jsou v této práci zmíněny, jsou používány v praxi. Odrážejí skutečnost a jejich zdokumentování je použitelné pro kterýkoliv podnikatelský subjekt žádající u banky o některý z jejích úvěrových produktů. Tato fakta mohou danému podniku říci, na co se má při sjednávání úvěru předem připravit, jaké mu budou kladeny otázky a podle kterých kritérií a informací se úvěrový pracovník rozhoduje.

V poslední, třetí části, byla provedena fiktivní analýza anonymního podniku. Podnik byl posuzován z hlediska jeho úvěruschopnosti a úvěruhodnosti. Jak bylo na začátku práce předpokládáno, podnik byl po všech stránkách vhodný k aplikaci modelového příkladu.

Byly pečlivě prozkoumány všechny přístupné finanční a nefinanční informace. Tím byl splněn i třetí cíl, který byl stanoven v počátku mé práce, tedy prezentovat základní analytické metody, jejichž prostřednictvím lze získat prvotní představu o ekonomické situaci klienta. Následovalo posouzení analýzy projekce cashflow a nakonec poskytnutí úvěrového produktu. Všechny cíle mé práce byly splněny.

Summary

Business loans during the economic cycle fluctuate much more responsive to economic development loans to households before. Businesses since the beginning of the crisis facing a sharp decline of contracts, many of them reduce the amount of their stocks and get into such a financial situation that they are unable to obtain not only capital but also operating loans.

The aim of this work was to present the first comprehensive credit problems. This topic I discussed in detail in the first part of my work. In this part was defined what the money is, what is the banking sector and how it works. Subsequently, they were specified different types of loans; in particular, I focused on the structure and operating principle, interest and repayment of loans. Funds to acquire businesses with bank loans, in many cases are very necessary for their operation and further development.

Although the present rate of growth slowed lending to businesses, the banks will always have the customers, which can't work without their help. Given the importance of a business entity received funds from the loan, I opted for a detailed treatment of the lending process. It was necessary to define the main criteria according to which the loan officer decides. Procedures that are mentioned in this work are used in practice. Reflect reality and their documentation is applicable to any business entity requesting the bank to one of their loan products. These facts may be given an undertaking to say what is in the negotiation of the loan in advance to prepare what questions he will be asked and what criteria and information loan officer decisions.

At last, the third part, an analysis of an anonymous company. The firm was assessed in terms of its creditworthiness. As noted at the beginning of work, the firm is in all respects suitable to the application model example.

All the available financial and no financial information were carefully examined. This completed the third objective, which was set at the beginning of my work, thus presenting basic analytical methods that can be used to get primary idea about the economic situation of the client. It was followed by analysis of projected Cash-flow and providing of credit product in the end. All of my work objectives were solved.

Seznam použité literatury

- [1] ŠENKÝŘOVÁ, B. *Bankovníctví I.* 2. vyd. Praha: Grada Publishing s.r.o., 1999. 263 s. ISBN 80-7169-859-8
- [2] Dr. Ing. MUSÍLEK, P. *Finanční trhy a investiční bankovníctví.* 1. vyd. Praha: ETC Publishing, 1999. 852 s. ISBN 80-86006-78-6
- [3] *Credit management principles.* Navrátil V, Vedlich J. 1. vyd. Praha: Management Press, 1999. ISBN 80-85943-91-3
- [4] MEJSTRÍK, M., PEČENÁ, D., TEPLÝ, P. *Basic principles of banking.* 1. vyd. Praha: Karolinum, 2008. 623 s. ISBN 978-80-246-1500-4
- [5] REVENDA, Z., MANDEL, M., KODERA, J., a spol. *Peněžní ekonomie a bankovníctví.* 3. vyd. Praha: Management Press, 2000. 634 s. ISBN 80-7261-031-7
- [6] REVENDA, Z. *Centrální bankovníctví.* 2. vyd. Praha: Management Press, 2001. 782 s. ISBN 80-7261-051-1
- [7] GRUNWALD, R., HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza a plánování podniku.* 1. vyd. Praha: Ekopress, s.r.o. 2007. 318 s. ISBN 978-80-86929-26-2
- [8] PAVELKA, F., BARDOVÁ, D., OPLTOVÁ, R. *Úvěrové obchody.* 1. vyd. Praha: Serifa, 2001. 279 s. ISBN 80-7265-037-8
- [9] KOLEKTIV AUTORŮ. *Bankovníctví v České Republice.* 4. vyd. Praha: Serifa, 2000. 349 s. ISBN 80-7265-035-1
- [10] KAMPF, R. *Přednášky z předmětu Financování a bankovníctví,* 2005

[11] ULRICH, M., PFEIFEROVÁ, D. *Přednášky z předmětu Bankovníctví*, 2001

[12] *Business : pojmy* [online]. 2009 [cit. 2010-04-19]. Business.center.cz. Dostupné z WWW: <<http://business.center.cz/business/pojmy/p982-likvidita.aspx>>.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Systém členění podle subjektu	16
Tabulka 2: Úročení	27
Tabulka 3: Celostátní zákony a normy	27
Tabulka 7: Splátkový kalendář	40
Tabulka 4: Finanční ukazatele	41
Tabulka 5: Projekce cash flow	43

Seznam příloh

Příloha 1: Rozvaha

Příloha 2: Výkaz zisků a ztrát

Rozvaha

Označení a	AKTIVA b	Číslo řádku c			
			2006	2007	2008
	AKTIVA CELKEM (ř. 02 + 03 + 31 + 63)	001	322 083	349 935	336 112
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	002	0	0	0
B.	Dlouhodobý majetek (ř. 04 + 13 + 23)	003	133 529	125 962	114 947
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek (ř. 05 až 12)	004	968	725	8 071
B. I. 1.	Zřizovací výdaje	005	0	14	0
	2. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	006	0	549	0
	3. Software	007	968	0	677
	4. Ocenitelná práva	008	0	0	7 394
	5. Goodwill	009	0	0	0
	6. Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	010	0	0	0
	7. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	011	0	162	0
	8. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	012	0	0	0
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek (ř. 14 až 22)	013	97 714	103 237	105 076
B. II. 1.	Pozemky	014	477	477	465
	2. Stavby	015	33 430	32 636	32 465
	3. Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	016	46 606	51 774	56 692
	4. Pěstitelské celky trvalých porostů	017	0	0	743
	5. Dospělá zvířata a jejich skupiny	018	0	0	0
	6. Jiný dlouhodobý hmotný majetek	019	0	0	0
	7. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	020	0	1 083	0
	8. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	021	0	1 500	377
	9. Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	022	17 201	15 767	14 334
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek (ř. 24 až 30)	023	34 847	22 000	1 800
B. III. 1.	Podíly v ovládaných a řízených osobách	024	20 000	20 000	0
	2. Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	025	0	0	0

3.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	026	2 000	2 000	1 800
4.	Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv	027	12 847	0	0
5.	Jiný dlouhodobý finanční majetek	028	0	0	0
6.	Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	029	0	0	0
7.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	030	0	0	0
C.	Oběžná aktiva (ř. 32 + 39 + 48 + 58)	031	187 705	223 120	220 820
C. I.	Zásoby (ř. 33 až 38)	032	48 254	82 247	90 529
C. I. 1.	Materiál	033	34 528	63 338	74 068
2.	Nedokončená výroba a polotovary	034	355	81	71
3.	Výrobky	035	12 466	18 256	15 193
4.	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	036	0	0	0
5.	Zboží	037	905	572	1 197
6.	Poskytnuté zálohy na zásoby	038	0	0	0
C. II.	Dlouhodobé pohledávky (ř. 40 až 47)	039	32 250	76	69
C. II. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	040	32 200	0	0
2.	Pohledávky - ovládající a řídicí osoba	041	0	0	0
3.	Pohledávky - podstatný vliv	042	0	0	0
4.	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	043	0	0	0
5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	044	0	76	69
6.	Dohadné účty aktivní	045	0	0	0
7.	Jiné pohledávky	046	50	0	0
8.	Odložená daňová pohledávka	047	0	0	0
C. III.	Krátkodobé pohledávky (ř. 49 až 57)	048	106 929	140 207	129 381
C. III. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	049	102 858	129 099	127 598
2.	Pohledávky - ovládající a řídicí osoba	050	0	545	0
3.	Pohledávky - podstatný vliv	051	0	0	0
4.	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	052	0	0	0
5.	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	053	0	0	0
6.	Stát - daňové pohledávky	054	3 577	8 045	372
7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	055		0	1 024
8.	Dohadné účty aktivní	056	43	451	137
9.	Jiné pohledávky	057	451	2 067	250
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek (ř. 59 až 62)	058	315	590	841

C. IV. 1.	Peníze	059	158	494	168
2.	Účty v bankách	060	157	96	673
3.	Krátkodobé cenné papíry a podíly	061	0	0	0
4.	Požizovaný krátkodobý finanční majetek	062	0	0	0
D. I.	Časové rozlišení (ř. 64 až 66)	063	806	853	345
D. I. 1.	Náklady příštích období	064	806	853	345
2.	Komplexní náklady příštích období	065	0	0	0
3.	Příjmy příštích období	066	0	0	0
Označení	PASIVA				
	PASIVA CELKEM (ř. 68 + 86 + 119)	067	322 083	349 935	336 112
A.	Vlastní kapitál (ř. 69 + 73 + 79 + 82 + 85)	068	136 844	132 282	126 966
A. I.	Základní kapitál (ř. 70 až 72)	069	3 000	3 000	3 000
A. I. 1.	Základní kapitál	070	3 000	3 000	3 000
2.	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)	071	0	0	0
3.	Změny základního kapitálu	072	0	0	0
A. II.	Kapitálové fondy (ř. 74 až 78)	073	117 415	117 415	97 415
A. II. 1.	Emisní ážio	074	117 415	117 415	97 415
2.	Ostatní kapitálové fondy	075	0	0	0
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	076	0	0	0
4.	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách společností	077	0	0	0
5.	Rozdíly z přeměn společností	078	0	0	0
A. III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku (ř. 80 + 81)	079	3 416	3 292	3 463
A. III. 1.	Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	080	3 000	3 000	3 000
2.	Statutární a ostatní fondy	081	416	292	463
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let (ř. 83 + 84)	082	6 863	2 185	8 275
A. IV. 1.	Nerozdělený zisk minulých let	083	6 863	2 185	8 275
2.	Neuhrazená ztráta minulých let	084	0	0	0
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	085	6 150	6 390	14 183
B.	Cizí zdroje (ř. 87 + 92 + 103 + 115)	086	171 559	217 049	209 146
B. I.	Rezervy (ř. 88 až 91)	087	0	0	0
B. I. 1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	088	0	0	0
2.	Rezerva na důchody a podobné závazky	089	0	0	0
3.	Rezerva na daň z příjmů	090	0	0	0

4.	Ostatní rezervy	091	0	0	0
B. II.	Dlouhodobé závazky (ř. 93 až 102)	092	1 314	0	3 200
B. II. 1.	Závazky z obchodních vztahů	093	0	0	0
2.	Závazky - ovládající a řídicí osoba	094	0	0	0
3.	Závazky - podstatný vliv	095	0	0	0
4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	096	0	0	0
5.	Dlouhodobé přijaté zálohy	097	0	0	0
6.	Vydané dluhopisy	098	0	0	0
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě	099	0	0	0
8.	Dohadné účty pasivní	100	0	0	0
9.	Jiné závazky	101	1 314	0	3 200
10.	Odložený daňový závazek	102	0	0	0

Výkaz zisků a ztrát

Označení a	TEXT b	Číslo řádku c	2006	2007	2008
			I.	Tržby za prodej zboží	01
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02	56 069	101 189	119 024
+	Obchodní marže	03	2 888	3 287	4 396
II.	Výkony	04	341 836	462 550	535 137
II. 1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	05	340 200	457 015	538 041
2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	06	1 636	5 535	-2 904
3.	Aktivace	07	0	0	0
B.	Výkonová spotřeba	08	285 437	396 663	451 855
B. 1.	Spotřeba materiálu a energie	09	246 403	351 203	3 949 636
B. 2.	Služby	10	39 034	45 460	56 892
+	Přidaná hodnota	11	59 287	69 174	87 678
C.	Osobní náklady	12	41 255	44 486	51 722
C. 1.	Mzdové náklady	13	30 515	32 818	38 352
C. 2.	Odměny členům orgánů společnosti a družstva	14	66	66	66
C. 3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	10 671	11 545	13 186

C. 4.	Sociální náklady	16	3	57	118
D.	Daně a poplatky	17	533	362	512
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	18	9 940	11 428	13 186
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	19	1 349	594	738
III. 1	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20	0	230	160
III. 2	Tržby z prodeje materiálu	21	0	364	578
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	22	717	601	424
F. 1	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	23	0	125	119
F. 2	Prodaný materiál	24	0	476	305
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25	0	0	0
IV.	Ostatní provozní výnosy	26	465	3 800	125
H.	Ostatní provozní náklady	27	2 532	7 211	7 098
V.	Převod provozních výnosů	28	0	0	0
I.	Převod provozních nákladů	29	0	0	0
*	Provozní výsledek hospodaření [ř. 11 - 12 - 17 - 18 + 19 - 22 - 25 + 26 - 27 + (-28) - (-29)]	30	10 550	11 465	20 394
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31	0	0	20 060
J.	Prodané cenné papíry a podíly	32	0	0	20 700
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	33	38	0	32
VII. 1.	Výnosy z podílů v ovládaných a řízených osobách a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	34	38	0	32
VII. 2.	Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů	35	0	0	0
VII. 3.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	36	0	0	0
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	37	0	0	0
K.	Náklady z finančního majetku	38	0	0	0
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	39	0	0	0
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	40	0	0	0
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	41	0	0	-500
X.	Výnosové úroky	42	164	123	72
N.	Nákladové úroky	43	3 734	4 696	4 611
XI.	Ostatní finanční výnosy	44	0	116	341
O.	Ostatní finanční náklady	45	868	618	622
XII.	Převod finančních výnosů	46	0	0	0
P.	Převod finančních nákladů	47	0	0	0
*	Finanční výsledek hospodaření	48	-4 400	-5 075	-4 928

Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	49	0	0	653
Q. 1.	- splatná	50	0	0	653
Q. 2.	- odložená	51	0	0	0
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	52	6 150	6 390	14 813
XIII.	Mimořádné výnosy	53	0	0	0
R.	Mimořádné náklady	54	0	0	0
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	55	0	0	0
S. 1.	- splatná	56	0	0	0
S. 2.	- odložená	57	0	0	0
*	Mimořádný výsledek hospodaření	58	0	0	0
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	59	0	0	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	60	6 150	6 390	14 813
****	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	61	6 150	6 390	14 813